

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 lipca 2014 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu – Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jolanta Solarz
Sędziowie:	SSA Adam Jewgraf SSA Lidia Mazurkiewicz - Morgut (spr.)
Protokolant:	Teresa Wróbel - Płatek

po rozpoznaniu w dniu 18 lipca 2014 r. we Wrocławiu na rozprawie
sprawy z powództwa **Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. (...) w B.**
przeciwko **(...) S.A. w W.**

o zapłatę

na skutek apelacji obu stron

od wyroku Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze

z dnia 6 lutego 2014 r. sygn. akt I C 601/13

1. zmienia zaskarżony wyrok w punktach:

- I o tyle tylko, że płatność ustawowych odsetek określa od 18 kwietnia 2013 r.,

- III zasądza od pozwanego na rzecz powoda dalszą kwotę 7.851,73 zł (siedem tysięcy osiemset pięćdziesiąt jeden złotych 73/100) z ustawowymi odsetkami od 18 kwietnia 2013 r. i oddala dalsze powództwo,

- IV obniża zasądzoną w nim kwotę do kwoty 5.823,60 zł,

- V podwyższa orzeczoną w nim kwotę do kwoty 2.394,52 zł,

- VI w ten sposób, że odstępuje od obciążania powoda na rzecz Skarbu Państwa brakującą częścią kosztów sądowych,

2. oddala apelację powoda i strony pozwanej w pozostałym zakresie;

3. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 684 zł kosztów postępowania apelacyjnego;

4. nakazuje stronie pozwanej, aby uiściła na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze kwotę 392,70 zł tytułem nieuiszczonej części opłaty od apelacji, od której strona powodowa była zwolniona.

UZASADNIENIE

Strona powodowa Wspólnota Mieszkaniowa przy ulicy (...)

w B. pozwem wniesionym w dniu 17 kwietnia 2013 roku domagała się zasądzenia od strony pozwanej (...) S.A. w W. kwoty 447.878,25 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wytoczenia powództwa oraz kosztami postępowania, w tym kosztami zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu pozwu wskazała, że kwoty 334.648,03 zł domaga się tytułem odszkodowania należnego z umowy ubezpieczenia budynku wobec ziszczenia

się umówionego ryzyka – zalania budynku w trakcie powodzi. Kwota ta została wyliczona jako różnica pomiędzy sumą ubezpieczenia a wypłaconą w postępowaniu likwidacyjnym kwotą 14.461,97 zł. Dalszych 113.230,22 zł strona powodowa domagała się tytułem skapitalizowanych odsetek od kwoty 334.648,03 zł za okres od dnia 10 września 2010 roku (tj. od dnia następnego po dniu zgłoszenia szkody) do dnia wytoczenia powództwa.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm.

Pismem z dnia 30 stycznia 2013r. (k. 326) strona powodowa cofnęła powództwo bez zrzeczenia się roszczenia ponad kwotę 76.788,85 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

Wyrokiem z dnia 6 lutego 2014r. Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze zasądził od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 35.453,97 zł wraz z ustawowymi od setkami od dnia 17 kwietnia 2013r. do dnia zapłaty (pkt I), umorzył postępowanie w zakresie kwoty 371.089,40 zł (pkt II), dalej idące powództwo oddalił (pkt III), zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 6.064 zł tytułem stosunkowego rozdzielenia kosztów postępowania (pkt IV), nakazał stronie pozwanej, aby uiściła na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze brakujące koszty sądowe w kwocie 1.983 zł (pkt V), ściągnął na rzecz Skarbu Państwa z zasądzonych na rzecz strony powodowej roszczenia kwotę 22.804,00 zł (pkt VI).

Powyższy wyrok Sąd Okręgowy wydał w oparciu o następujące ustalenia faktyczne:

Powodowa Wspólnota Mieszkaniowa zawarła umowę ubezpieczenia z pozwanym Towarzystwem (...) na okres od 01 stycznia 2010 roku do 31 grudnia 2010 roku. Przedmiotem ubezpieczenia był budynek mieszkalny przy ulicy (...). Suma ubezpieczenia została określona na kwotę 349.110,00 złotych.

Działka stanowiąca nieruchomość wspólną jest przeznaczona w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego na cele budownictwa mieszkaniowego i nie jest zlokalizowana w granicach obszarów zagrożonych powodziami.

Budynek mieszkalny posadowiony na tej nieruchomości został ubezpieczony w systemie wartości odtworzeniowej nowej (wo/ss), z pełnym zakresem ubezpieczenia, na podstawie ogólnych warunków ubezpieczenia od pożaru i innych zdarzeń losowych, zgodnie z ofertą.

W dniu 07 sierpnia 2010 roku w wyniku powodzi budynek powodowej wspólnoty został zalany do wysokości 0,8 m powyżej poziomu otaczającego terenu

a pomieszczenie piwnicy zostało zalane do pełnej wysokości wraz ze stropem nad piwnicą do poziomu posadzki parteru.

W dniu 10 sierpnia 2010 roku powodowa wspólnota dokonała zgłoszenia szkody w nieruchomości przy ulicy (...), zaistniałej na skutek powodzi.

Powód zlecił wykonanie ekspertyzy konstrukcyjnej budynku po powodzi wraz z kosztorysem.

W dniu 03 września 2010 roku reprezentanci stron sporu dokonali ustalenia, że tam gdzie istnieje możliwość techniczna, osuszanie w budynkach

Wspólnot zostanie wykonane przez firmę zewnętrzną a w pozostałych budynkach nakłady na osuszanie zostaną uwzględnione kosztorysowo. Dla pieców gazowych/olejowych/opalanych paliwem stałym przyjęto kwotę odszkodowania

w wysokości 600,00 złotych.

Pozwany w toku postępowania likwidacyjnego sporządził szacunkowe kosztorysy, określając między innymi wartość dwóch sztuk pieców na łączną kwotę 1.200 złotych.

W dniu 26 października 2010 roku pozwany poinformował pełniącego funkcję zarządcy Wspólnoty – Gminny Zarząd Mienia (...) spółkę z o.o. w B. o wypłaceniu kwoty 14.461,97 zł jako likwidacja szkody w budynku przy ulicy (...), zaś w dniu 30 sierpnia 2011 roku o wypłaceniu w ramach odszkodowania kwoty 837,22 zł tytułem kosztów energii elektrycznej poniesionej na osuszanie budynku.

Za wykonanie osuszania budynku przy ulicy (...) pozwany wypłacił firmie (...) spółka z o.o. z siedzibą w Ł. kwotę 6.901,50 złotych.

W dniu 13 lutego 2013 roku powód wezwał pozwanego do wypłaty dalszej kwoty odszkodowania w wysokości 334.648,03 złotych. Odbiór wezwania pozwany pokwitował w dniu 20 lutego 2013 roku.

Na podstawie przeprowadzonych przez biegłą oględzin i badań elementów zewnętrznych budynku (elewacje, styk ścian z nawierzchnią terenu, opasek ochronnych, okienek piwnicznych, studzienek wyspowych, rynien i rur spustowych), makroskopowych badań mykologicznych, oględzin elementów konstrukcji budynku dostępnych z poziomu terenu, pomiarów wilgotności i badań makroskopowych murów przez opukiwanie oraz kruszenie odłamków cegły i zapraw, badania wilgotności ścian przy użyciu bezinwazyjnego miernika wilgotności, w celu usunięcia skutków powodzi z 2010 roku w budynku przy ulicy (...), niezbędne do wykonania są poniżej wymienione czynności:

1. usunięcie mułu i błota popowodziowego z poziomu piwnic i parteru budynku;
2. dezynfekcja powierzchni piwnicznych i parteru budynku;
3. skucie i usunięcie wszystkich tynków wewnętrznych w poziomie piwnic;
4. skucie i usunięcie tynków wewnętrznych w poziomie parteru (klatka schodowa) licząc do wysokości 0,8 m od poziomu terenu;
5. osuszenie powierzchni piwnic i parteru budynku osuszaczem kondensacyjnym;
6. użycie wentylatora mechanicznego do wzmożonego przewietrzenia pomieszczeń piwnic i parteru budynku;
7. odgrzybienie powierzchni piwnicznych i tynków poziomu parteru na klatce schodowej (do wysokości 0,8 m);

8. wykonanie nowych tynków piwnic i w pasie przyposadzkowym klatki schodowej, dokładnie oczyszczając podłoże i wzmacniając je, zapewniając skuteczność przyczepności dla nowego tynku;
9. strop nad piwnicą – od spodu oczyścić skorodowane stopki dwuteowników stropu ceramicznego piwnic, dolne stopki belek owinać siatką rabbitza, otynkować zaprawą cementowo – wapienną;
10. zniszczona stolarkę otworową w poziomie piwnic należy poddać miejscowej naprawie konserwacji;
11. rozebranie podłóg i posadzek oraz warstw izolacyjnych (żużel) w poziomie parteru oraz wykonanie nowych warstw o tych samych rozwiązaniach materiałowych;
12. zniesienie i wywóz gruzu oraz złożenie go na składowisko odpadów (opłata wysypiskowa);
13. wykonanie prac malarskich – piwnica malowana farbą wapienną, pomieszczenia mieszkalne jednokrotnie malowane farbą emulsyjną, po przygotowaniu nawierzchni tynków ścian i sufitów do malowania;
14. sprawdzenie drożności kominów dymowych oraz ich oczyszczenie;
15. badania ochronne – sprawdzenie stanów obwodów instalacji elektrycznej-oświetleniowej i zasilającej;
16. rusztowania do prac malarskich powyżej wysokości 2,5 m + czas pracy rusztowań;
17. zabezpieczenie podłóg folią do prac malarskich;
18. koszt kotłów grzewczych c.o.

Kosztorysowa wartość robót budowlanych obejmująca usunięcie szkody poniesionej przez powoda na skutek powodzi według cen z 2013 roku wyniosła 49.557,01 złotych netto (k: 270) oraz 58.128,40 złotych brutto (k: 271), przy przyjęciu przez biegłą wartości 2 sztuk pieca typu Z. w łącznej kwocie 2.000 złotych.

Kosztorysowa wartość robót budowlanych obejmująca usunięcie szkody poniesionej przez powoda na skutek powodzi według cen 2013 roku, przy uwzględnieniu wartości pieców w kwocie 1.200 złotych (2 sztuki po 600 złotych) wynosi zatem 57.144,39 złotych brutto.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał roszczenie o zapłatę dalszej części odszkodowania za co do zasady uzasadnione. Ustalając zaś jego wysokość oparł się w całości na opinii biegłej sądowej, którą to opinię uznał za rzetelną i wiarygodną. Wyliczone przez biegłą koszty napraw pomniejszył jedynie w zakresie wysokości kosztów wymiany pieców zgodnie z ugodowymi ustaleniami stron oraz o środki wypłacone już przez ubezpieczyciela bezpośrednio do rąk powódki jak i wydatkowane na poczet osuszania budynku.

Sąd Okręgowy uznał, że od ustalonego w powyższy sposób odszkodowania odsetki za opóźnienie należą się stronie powodowej dopiero od dnia następnego po dniu wezwania o wypłatę dalszego odszkodowania. Kapitalizacja odsetek ustawowych za okres od 07 marca 2013 roku do 17 kwietnia 2013 roku

(data wytoczenia powództwa), czyli za 41 dni od kwoty odszkodowania

34.943,70 złotych wyniosła 510,27 złotych. Zatem łączne zasadne żądanie powoda to kwota 35.453,97 złotych (34.943,70 + 510,27 złotych).

Za bezzasadne Sąd Okręgowy uznał twierdzenia strony powodowej, że także budynek gospodarczy był objęty polisą. Z certyfikatu zawarcia umowy ubezpieczenia wynika, że ubezpieczony był jedynie budynek mieszkalny (k: 24). W polisie (k: 71) ujęta jest wprawdzie kategoria „budynki i budowle” ma ona jednak charakter ogólny. W rozpoznawanej sprawie polisa odsyła jednak w swojej treści także

do oferty, a z niej wynika, że ochroną ubezpieczeniową oprócz budynku mieszkalnego objęte zostały pomieszczenia przynależne (piwnice, garaże, suszarnie, wózkarnie, rowerownie), do których sporny budynek nie należy.

Apelację od powyższego wyroku wywiodły obie strony.

Strona powodowa zaskarżyła wyrok w części oddalającej powództwo to jest co do kwoty 41.334,88 zł (pkt. II, pkt. III, pkt. IV, pkt. V oraz pkt. VI wyroku).

Zaskarżonemu orzeczeniu zarzuciła:

1. naruszenie art. 65 § 1 i § 2 k.c. oraz art. 821 k.c. poprzez nieprawidłowe uznanie, że przedmiotem ubezpieczenia jest w rozpatrywanej sprawie jedynie budynek mieszkalny, z wyłączeniem innych budynków i budowli;
2. naruszenie art. 817 § 1 k.c., art. 481 § 1 k.c. oraz 482 § 2 k.c. poprzez nieprawidłowe uznanie, że odsetki ustawowe przysługują powodowi jedynie od dnia wezwania pozwanego do zapłaty, nie zaś od daty terminu obliczonego zgodnie z treścią przepisu art. 817 § 1 k.c.;
3. naruszenie art. 805 § 2 pkt. 1 k.c., poprzez bezzasadne pomniejszenie wartości należnego powodowi odszkodowania o kwotę 7.738,72 zł kosztów poniesionych przez pozwanego tytułem osuszania budynku, pomimo że czynność ta została dokonana nieprawidłowo, nieskutecznie i nie przyniosła żadnego rezultatu,
4. naruszenie art. 451 § 1 i § 2 k.c. poprzez nieprawidłowe uznanie, że powód nie zaliczył skutecznie dobrowolnego świadczenia pozwanego z dnia 22 października 2010 r. w sposób zgodny z pismem jego pełnomocnika z dnia 24 stycznia 2014 r., to jest kwoty 10.752,90 zł na poczet odszkodowania za części wspólne nieruchomości, a kwoty 3.709,07 zł na poczet odszkodowania za zalanie lokali usytuowanych w poziomie parteru budynku mieszkalnego;
5. naruszenie art. 233 k.p.c. prowadzący do błędnych ustaleń faktycznych w zakresie treści łączącej strony umowy i sposobu rozliczenia uzyskanego odszkodowania;
6. naruszenie art. 102 k.p.c. oraz przepisów art. 113 ust. 4 u.k.s.c. poprzez nieuwzględnienie trudnej sytuacji powoda podczas rozstrzygania o kosztach postępowania;
7. naruszenie przepisów postępowania, które miały wpływ na wynik sprawy, to jest przepisu art. 79 ust. 1 pkt. 3 lit. a u.k.s.c., poprzez błędne zasądzenie od powoda kosztów procesu w wysokości całości opłaty stosunkowej obliczonej od pierwotnej wartości przedmiotu sporu, pomimo że powód przed pierwszą rozprawą skutecznie ograniczył powództwo cofając pozew co do kwoty 371.089,40 zł.

W oparciu o powyższe zarzuty strona powodowa wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od strony pozwanej na jej rzecz dalszej kwoty 41.334,88 zł wraz z ustawowymi odsetkami obliczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w objętej apelacją części i przekazanie w tym zakresie sprawy Sądowi Okręgowemu w Jeleniej Górze do ponownego rozpoznania. Ponadto strona powodowa wniosła o zasądzenie od strony pozwanej na jej rzecz kosztów postępowania za obie instancje i odstąpienie od jej obciążania kosztami sądowymi w oparciu o zasady słuszności (art. 102 k.p.c. w zw. z art. 113 ust. 4 u.k.s.c.).

Strona pozwana zaskarżyła wyrok w części uwzględniającej powództwo, tj. w pkt I i IV wyroku. Zarzuciła:

1. naruszenie § 18 pkt 1 OWU w zw. z art. 353¹ k.c., poprzez ich niezastosowanie podczas gdy brak dbałości przez powoda o stan budynku oraz błędy zarządcze doprowadziły do braku wykonania przez powoda podstawowych obowiązków umownych, a tym samym doprowadziły

do znacznego zwiększenia szkody;

2. naruszenie § 18 pkt 5 OWU w zw. z art. 3 k.p.c., poprzez ich pominięcie, co doprowadziło do wydania przez biegłego niepełnej opinii, na której w sposób bezkrytyczny oparł się sąd;

3. naruszenie art. 362 k.c. poprzez jego pominięcie, podczas gdy prawidłowa analiza sprawy oraz właściwe odczytanie opinii biegłego, pozwalają na przyjęcie, że brak dbałości przez powoda o budynek, brak przeprowadzania remontów zarówno przed, jak i po powodzi oraz błędy zarządcze związane z gospodarką nieruchomością, doprowadziły do znacznego zwiększenia szkody;

4. naruszenie art. 286 k.p.c. poprzez oddalenie wniosku pozwanego o przesłuchanie biegłego na rozprawie, podczas gdy pisemna opinia biegłego i opinia uzupełniająca nie były pełne i spójne oraz zawierały wykluczające się twierdzenia i wnioski, co spowodowało naruszenie zasady równości stron i kontradiktoryjności;

5. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez uznanie za udowodnione faktów dotyczących braku przyczynienia się powoda do szkody, podczas gdy, jak wynika z opinii biegłego oraz zebranego materiału dowodowego, brak dbałości przez powoda o budynek, brak przeprowadzania remontów zarówno przed, jak i po powodzi oraz błędy zarządcze związane z gospodarką nieruchomością, doprowadziły do znacznego zwiększenia szkody;

W oparciu o powyższe zarzuty strona pozwana wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Każda ze stron wniosła odpowiedź na apelację przeciwnika domagając się jej oddalenia i zasądzenia na swoją rzecz kosztów zastępstwa w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd Apelacyjny poczynił dalsze ustalenia faktyczne:

Mimo przeprowadzenia prac mających na celu osuszenie budynku, ściany piwnic, korytarza, mieszkań na pierwszym piętrze nadal są mokre bądź wykazują duży stopień zawilgotnienia. Poziom zawilgocenia budynku jednoznacznie świadczy o tym, że jego przyczyną było zalanie budynku wodami powodziowymi.

Biegła nie była w stanie dokonać prawidłowości wykonania dotychczasowych prac osuszających.

(dowód: opinia biegłej – k. 145 – 157, opinia uzupełniająca – k. 266).

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja strony powodowej okazała się częściowo zasadna. Natomiast apelacja strony pozwanej zasługiwała na uwzględnienie jedynie w marginalnej części.

Swoje rozstrzygnięcie Sąd Apelacyjny oparł na ustaleniach faktycznych Sądu I instancji, gdyż zostały one poczynione w oparciu o prawidłowo zebrany i oceniony materiał dowodowy, czego nie podważyły skutecznie zarzuty apelacyjne stron.

W szczególności Sąd Apelacyjny w pełni podzielił dokonaną przez Sąd I instancji skrupulatną ocenę dowodu z opinii biegłej sądowej D.

D. uznając ją za wyczerpującą i w pełni miarodajną do czynienia ustaleń w przedmiocie kosztów usunięcia szkód w budynku mieszkalnym pozostających w związku ze zdarzeniem objętym umówionym ryzykiem ubezpieczeniowym.

Sąd Okręgowy prawidłowo zatem w oparciu o ten dowód ustalał należne stronie powodowej odszkodowanie. W odniesieniu do jego wyliczeń za uzasadniony należało uznać jedynie zarzut strony powodowej kwestionujący

pomniejszenie wskazanych w opinii kosztów usunięcia szkody o kwotę 7.738,72 zł wydatkowaną przez stronę pozwaną na osuszanie budynku powodowej wspólnoty. Z opinii biegłej jednoznacznie wynika, że mimo przeprowadzenia tego typu prac w 2010r. budynek nadal wymaga osuszenia, gdyż ściany są mokre. Biegła zaś nie była w stanie ocenić, czy osuszanie budynku było wykonane prawidłowo i czy zostało wykonane w zakresie wystarczającym, aby doprowadzić budynek do stanu sprzed szkody. Strona pozwana zarzucała, że podjęte czynności w kierunku osuszenia budynku nie były skuteczne wyłącznie z powodu braku odpowiedniej izolacji budynku. Brak było jednakże ku temu dostatecznych i jednoznacznych dowodów. Biegła w swojej opinii stanowczo wskazała, że nie jest obecnie możliwa weryfikacja poprawności wykonania wcześniejszych prac. Niemniej jednak wysoki poziom zawilgocenia budynku jednoznacznie świadczy o tym, że jego przyczyną było zalanie budynku wodami powodziowymi.

W związku z powyższym Sąd Apelacyjny uznał, że zasądzeniu na rzecz strony powodowej podlegała dalsza część odszkodowania w kwocie 7.738,72 zł., o którą to kwotę Sąd meriti zmniejszył należne stronie powodowej odszkodowanie uznając, że świadczenie w tym zakresie zostało już wypełnione przez pozwanego ubezpieczyciela.

Podzielając w pełni pogląd Sądu Okręgowego w przedmiocie początkowego terminu naliczania odsetek za opóźnienie, zasądzeniu podlegała nadto kwota 113,01zł stanowiąca skapitalizowane odsetki ustawowe liczone od dnia 7 marca 2013r. do 17 kwietnia 2013r. Nadto od kwoty odszkodowania i skapitalizowanych odsetek stronie powodowej przysługiwało roszczenie o dalsze odsetki od dnia 18 kwietnia 2013r. zgodnie z art. 481 k.c. i 482 k.c. w zw. z art. 111 k.c., pozew wniesiono bowiem w dniu 17 kwietnia 2013 r. Powyższe prowadziło w konsekwencji do zmiany zaskarżonego wyroku w punkcie III. w tym zakresie.

Niewielkiej zmianie podlegało również rozstrzygnięcie co do początkowego biegu terminu odsetek od należności zasądzonej w punkcie I. Skoro bowiem Sąd Okręgowy kapitalizował odsetki do dnia wniesienia pozwu, tj. do dnia 17 kwietnia 2013r., dalsze odsetki od zasądzonego świadczenia i skapitalizowanych odsetek mogły zostać zasądzone od dnia następnego po dniu wniesieniu pozwu, tj. od dnia 18 kwietnia 2013r. Zmiana ta powodowała uwzględnienie w nieznacznej części apelacji strony pozwanej.

Dalsze zarzuty apelacyjne stron pozostawały bezzasadne.

W odniesieniu do zarzutów apelacyjnych strony powodowej za bezprzedmiotowy należało ocenić zarzut dotyczący błędnej wykładni umowy ubezpieczenia (pkt 1 apelacji) a w konsekwencji błędnych ustaleń faktycznych (pkt 5 lit. a i b apelacji) polegających na przyjęciu przez Sąd I instancji, że ubezpieczeniem objęty był wyłącznie budynek mieszkalny posadowiony na nieruchomości położonej przy ul. (...) w B.. Zwrócić należy uwagę, że strona powodowa ostatecznie zaakceptowała kosztorys biegłej zawierający wyłącznie wycenę naprawy szkody w budynku mieszkalnym, cofając powództwo ponad wynikającą z tego kosztorysu kwotę wraz z naliczonymi od niej odsetkami. Tym samym należało uznać, że żądaniem pozwu, po jego modyfikacji pismem z dnia 30 stycznia 2013r. (k. 326), nie jest już objęte odszkodowanie za szkody w budynku gospodarczym. Wskutek cofnięcia pozwu bezprzedmiotowy stał się również wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego na okoliczność niezbędnych kosztów usunięcia szkód w tymże budynków, stąd niezrozumiałe jest kwestionowanie przez stronę powodową decyzji procesowej Sądu polegającej na oddaleniu tego wniosku.

Na marginesie należy jedynie wskazać, że Sąd Okręgowy w sposób wyczerpujący ustosunkował się do twierdzeń strony powodowej dotyczących przedmiotu umowy ubezpieczenia, a jego stanowisko Sąd Apelacyjny w całości podziela uznając za zbędne ponowne jego przytaczanie.

Nietrafny pozostawał również zarzut kwestionujący przyjętą przez Sąd pierwszej instancji początkową datę naliczania odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia odszkodowawczego (pkt. 2 apelacji). Nie ulega wątpliwości, że w świetle art. 817 k.c. spełnienie świadczenia wynikającego z umowy ubezpieczenia powinno nastąpić w ciągu 30 dni od dnia zgłoszenia szkody. Zgodzić się również należy ze stroną powodową, że ubezpieczyciel powinien przeprowadzić postępowanie wyjaśniające przyczyny szkody i jej zakres tak, aby wypłacone świadczenie rekompensowało ją w całości. Niemniej jednak oceny, czy dłużnik pozostaje w opóźnieniu w spełnieniu świadczenia, nie można dokonywać w całkowitym oderwaniu od okoliczności faktycznych sprawy. Strona pozwana niezwłocznie przystąpiła do postępowania mającego na celu likwidację szkody, dokonała jej oszacowania i wypłaciła stronie powodowej ustalone w ten sposób odszkodowanie. Wysokości tego świadczenia strona powodowa przez ponad 2 lata nie kwestionowała. W takiej zatem sytuacji do momentu skutecznego wezwania strony pozwanej o wypłatę dalszego odszkodowania nie można przypisać stronie pozwanej opóźnienia w spełnieniu świadczenia. W tym względzie Sąd Apelacyjny w pełni podziela wykładnię art. 817 k.c. w zw. z art. 481 k.c. zawartą w przywołanym przez stronę pozwaną w odpowiedzi na apelacji orzecznictwie, tj. w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 6 lipca 1999 r. (III CKN 315/98, OSNC 2000/2/31) i wyroku z dnia 13 sierpnia 2008r. (I CSK 114/07, LEX nr 487518).

Bezpodstawny okazał się również zarzut naruszenia art. 451 k.c., który sprowadzał się do zakwestionowania pomniejszenia przez Sąd I instancji wyliczonego przez biegłą odszkodowania o kwotę 3.709,07 zł, którą strona powodowa uzyskała od strony pozwanej w postępowaniu przedsądowym, a która została przekazana właścicielom wyodrębnionych lokali na parterze (pkt. 4 apelacji).

W sprawie było bezsporne, że w postępowaniu przedsądowym strona pozwana oprócz pokrycia wydatków związane z osuszaniem budynku wypłaciła do rąk strony powodowej kwotę 14.461,97 zł. Jak wynika z akt szkody na ww. kwotę składała się kwota 3.709,07 zł (obejmująca koszty naprawy podłóg drewnianych na parterze, 2 pieców CO oraz naprawy uszkodzonych miejsc w murze, znajdujących się w wyodrębnionych lokalach, kopia k. 332) oraz kwota 10.752,90 zł obejmująca koszt dalszych napraw nieruchomości wspólnej (kopia k. 335). Z opinii biegłej sądowej wynika, że w swoim kosztorysie ujęła także pierwszy z ww. zakresów napraw, zamieściła w nim bowiem również wycenę napraw podłóg i wymianę pieców (zob. pkt 11 i pkt 18 opinii – k. 154). Z tego też względu Sąd I instancji trafnie pomniejszył ustalone przez biegłą koszty napraw o całą kwotę 14.461,97 zł a nie tylko o kwotę 10.752,90 zł jak domagała się strona powodowa.

Nieuzasadnione okazały się również zarzuty apelacyjne strony pozwanej zmierzające do ustalenia przyczynienia się strony powodowej do szkody.

W tym względzie wskazać należy, że zgodnie z dominującym w orzecznictwie poglądem art. 362 k.c. nie ma zastosowania w przypadku umów ubezpieczenia mienia, gdyż przepisy normujące tę umowę zwłaszcza art. 826 § 1 i 2, art. 827 § 1 k.c. zmodyfikowały w pewnym zakresie ogólne zasady odpowiedzialności odszkodowawczej, w tym skutki prawne przyczynienia się ubezpieczającego do szkody (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 maja 2004r., II CK 341/03, wyrok z dnia 23 czerwca 1999r., I CKN 57/98 OSNC 2000/1/13, Biul.SN 1999/10/6, Pr. Gosp. 1999/12/16, M. Prawn. 1999/12/34 i powoływane tam dalsze orzecznictwo).

W konsekwencji zarzuty naruszenia art. 362 k.c. oraz art. 233 § 1 k.p.c. (zmierzający do zakwestionowania ustaleń faktycznych w przedmiocie przyczynienia się strony powodowej do szkody) należało uznać za zupełnie chybione.

Strona pozwana chcąc się uwolnić się od obowiązku świadczenia powinna wykazywać istnienie przesłanek wskazanych w art. 826 § 1 i 2, art. 827 § 1 k.c. ewentualnie dalszych podstaw ograniczenia swojej odpowiedzialności na podstawie umowy łączącej ją ze stroną powodową.

W niniejszej sprawie do powstania szkody doszło w wyniku powodzi, przed której skutkami strona powodowa nawet przy zachowaniu najwyższej staranności uchronić się nie mogła. Jak wynika z zebranego materiału dowodowego niezwłocznie przystąpiła również do prac mających na celu osuszenie budynku i usunięcia szkód powodziowych. Niewątpliwie zaś szczupłość posiadanych przez nią środków uniemożliwiła wykonanie bardziej zaawansowanych prac remontowych. Nie może być zatem mowy o tym, że szkoda została spowodowana przez umyślne działania strony powodowej lub jej rażące niedbalstwo (art. 827 § 1 k.c. i 826 § 1 i 3 k.c.).

Brak również podstaw do ustalenia ograniczenia odpowiedzialności strony pozwanej na podstawie Ogólnych Warunków Ubezpieczenia. Owszem w § 18 pkt 1 i 5 tego aktu nałóżono na stronę pozwaną określone obowiązki dotyczące przestrzegania norm technicznych i budowlanych oraz prowadzenia dokumentacji księgowej. Nie zawarto w nich jednak sankcji, która nastąpiłaby w razie ich nieprzestrzegania.

Po drugie stan techniczny budynku w istocie nie przyczynił się do powstania szkody a jedynie powoduje trudności w jej usunięciu. Jak wynika bowiem z opinii biegłej dla trwałego usunięcia zawilgocenia budynku wywołanego przez powódź należałoby dokonać nie tylko wskazanych przez nią prac ale także dalszych remontów dotyczących zabezpieczenia budynku przed przenikaniem wody. Jednocześnie biegła w sposób kompleksowy i skrupulatny wyliczyła prace niezbędne do usunięcia szkody powodziowej, wyraźnie odróżniając je od dalszych nakładów koniecznych do utrzymania nieruchomości w należytych stanie technicznym. Twierdzenia strony pozwanej kwestionujące ocenę rzetelności opinii biegłej w tym zakresie należy uznać za pozbawione logicznej argumentacji. Sąd Okręgowy w sposób wyczerpujący odniósł się w uzasadnieniu do wszystkich zarzutów podniesionych przez stronę pozwaną względem opinii a jego wywody

Sąd Apelacyjny w pełni podziela. Z tego też względu nie można odmówić słuszności decyzji Sądu I instancji oddalającej wniosek o przeprowadzenie dowodu z ustnej opinii biegłej albowiem w swoich pisemnych opiniach ustosunkowała się ona

już do wszystkich zarzutów strony powodowej. Zarzut zatem naruszenia art. 286 k.p.c., który w istocie powinien być sformułowany jako zarzut naruszenia art. 217 k.p.c., również nie podlegał uwzględnieniu.

Z istoty umowy ubezpieczenia wynika, że objęty jest nią przedmiot w stanie, w jakim znajduje się on w dacie zawarcia umowy. Stan ten zaś przekłada się na wartość przedmiotu umowy a w konsekwencji na wartość sumy ubezpieczenia, do której ubezpieczyciel zobowiązany jest świadczyć (vide art. 824 k.c.). Jak wynika z OWU ubezpieczyciel stworzył instrumenty pozwalające mu na uwzględnienie przy szacowaniu szkody stanu technicznego ubezpieczonego obiektu, jednakże w rozpoznawanym przypadku z nich nie skorzystał. Nie ulega bowiem wątpliwości, że przedmiot ubezpieczenia czyli budynek mieszkalny został ubezpieczony w wartości odtworzeniowej (nowej), co zgodnie z § 23 OWU powodowało, że przy ustalaniu wysokości szkody nie uwzględnia się stopnia jego amortyzacji lub zużycia. Tym samym obecne zarzuty dotyczące stanu technicznego budynku należy ocenić jako zmierzające do obejścia umówionych warunków ubezpieczenia. Ostatecznie bowiem stwierdzić trzeba, że na etapie postępowania likwidacyjnego strona powodowa przyjęła pełną odpowiedzialność za szkodę nie wskazując na żadne podstawy ograniczenia swojej odpowiedzialności czy to wynikające z przepisów czy też z postanowień umowy ubezpieczenia.

W konsekwencji uzasadnionej na wstępie zmiany wyroku Sądu Okręgowego co do meritum, zmianie podlegało również rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów postępowania pierwszoinstancyjnego. Ostatecznie strona powodowa wygrała

sprawę w 9,66 % ($=\{35.453,97 \text{ zł} + 7.851,73 \text{ zł}\}/447.878,25 \text{ zł}$), co skutkowało zmniejszeniem zasądzonych na rzecz strony pozwanej w punkcie IV wyroku kosztów procesu do kwoty 5.823,60 zł.

Natomiast wobec przegrania sprawy przez pozwaną w wyższym zakresie podwyższeniu podlegała zasądzona na rzecz Skarbu Państwa kwota, jaką

strona pozwana powinna uiścić tytułem pokrycia kosztów sądowych, od których strona powodowa została zwolniona.

Jednocześnie Sąd Apelacyjny, dzieląc zarzut apelacji strony powodowej, uznał za zasadne odstąpienie na podstawie art. 102 k.p.c. w zw. z art. 113 ust. 4 u.k.s.c. od ściągnięcia z zasądzonego na jej rzecz roszczenia kosztów tymczasowo wyłożonej ze środków Skarbu Państwa opłaty sądowej od pozwu. Sąd Apelacyjny miał w tym zakresie na względzie trudną sytuację materialną strony powodowej, charakter roszczenia oraz fakt, że zobowiązanie jej do pokrycia tej opłaty pochłonęłoby niemal w całości zasądzone roszczenie.

W świetle powyższego zarzut naruszenia art. 79 u.k.s.c. należało uznać za bezprzedmiotowy.

Mając powyższe na uwadze na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmieniono zaskarżone orzeczenie jak w punkcie 1, oddalając na podstawie art. 385 k.p.c. apelacje strony powodowej i pozwanej w pozostałym zakresie w punkcie 2.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono w punkcie 3 na podstawie art. 100 k.p.c. rozdzielając między stronami stosunkowo koszty procesu.

Strona powodowa wygrała wniesioną przez siebie apelację w 19 %, ponosząc koszty zastępstwa procesowego w kwocie 1.800 zł, co oznacza, że na jej rzecz zwrotowi podlega z tego tytułu kwota 342 zł. Jednocześnie strona powodowa wygrała w całości apelację strony pozwanej i z tego tytułu przysługują jej koszty zastępstwa

w kwocie 1.800 zł. Strona pozwana wygrała apelację strony powodowej w 81 %, co powoduje, że na jej rzecz zwrotowi podlega kwota 1458 zł (= 81% z 1800 zł).

Po wzajemnym skompensowaniu tych należności na rzecz strony powodowej zasądzić należało kwotę 684 zł.

Nadto na podstawie art. 113 ust.1 u.k.s.c. w zw. z art. 100 k.p.c. zasądzono w punkcie 4 na rzecz Skarbu Państwa od strony pozwanej 19% opłaty sądowej od apelacji, od której uiszczenia strona powodowa była zwolniona.

KP